

49
D. D.

THESES
MISCELLANÆ,

Quas,

*Consensu Amplissimæ Facultatis Phil. in Regia Academiâ
Aboënsi,*

PRÆSIDE

HENRICO HASSEL,

ELOQVENTIÆ PROFESSORE REG. & ORD. nec non

Fac. Phil. h. t. DECANO,

Publico examini modeste submittet

OLAVUS ANDREAS GUSTORFF,

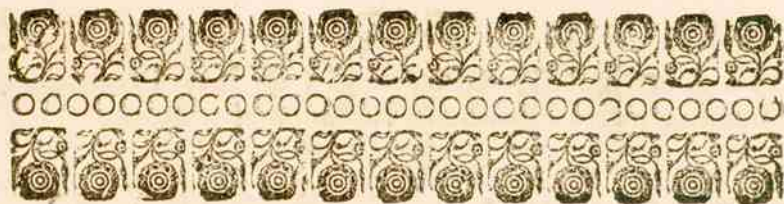
CALMARIENSIS.

Die XI. Novembr. Anni MDCCLXXVII.

Hora & Loco consuetis.

ABOÆ,

Excud. JOH. KÆMPE, Reg. Acad. Typ.

THES. I.

TEmpestivus delectus ingeniorum admodum est necessarius.

THES. II.

Specialia præcepta, juventutem instruendam spectantia, pauca solum tradi possunt, constantia & ubique applicanda, quum cætera pro variis circumstantiis informandorum plurimum variant.

THES. III.

Optime ab illis docentur lingvæ, qui paucis contenti regulis, loco regularum particularium exempla diligenter inculcant, captui discipulorum quam maxime accommodata.

THES. IV.

Ovin etiam, ipsæ scientiæ & præsertim morales commodissime docentur, quando singulis propositionibus adduntur exempla.

THES. V.

Quum prima Lingvarum disciplina vix tædio carere soleat, haud inconsultum videtur, cum

eadem non nulla ex Historia, vel Civili vel Naturali conjungere, ut in tenera jam ætate constituti, Scientiarum dulcedinem incipient degustare.

THES. VI.

Motiva, juniores informandos ad arduum eruditionis tramitem strenue & alacriter calcandum exstimulatura, desumi non debent ex otio talibusque commodis, quæ huic vitæ generi vulgo adfingi solent, quin potius deducenda sunt ex istis, quæ fini eruditionis ejusdemque præstantiæ-conveniunt, i. e. ex vera nostra & aliorum perfectione.

THES. VII.

Quò autem hæc motiva eo fortius & suavius, teneros animos flectant inflammentque, res ad vitam communem pertinentes una cum rudimentis scientiarum, habita captus ratione, instilandæ sunt, ut finem, quem anhelare debent, coram ipsi quasi videant

THES. VIII.

Ferula Orbiliana, convitia, ludicra disteria, & quæ sunt reliquæ vulgo usitatæ castigandi rationes, rejiculae censendæ sunt, utpote quæ, abjectos reddant animos & serviles; sufficit castigatio honestum suscitans pudorem; & si qui nullo illius adficiantur sensu, liberali ingenuarum artium disciplina indigni sunt.

THES. IX.

Quemadmodum insitum est cunctis hominibus,

4
(nisi qui omnino fuerint dissoluti) ut voluptatem percipiant, non solum ex propria recte factorum conscientia, verum etiam aliena; ita nihil ob stare videtur, quo minus incitamento honoris accendi possint variarum artium atque ingenuarum quoque cultores: qua de re eo minus dubitandum, quo certius constat, revelatione ipsa honorem ut præmium, dedecus ut pœnam proponi. Juxta vero cavendum, ne studio honoris in se licito, ambitionis, invidiæ & vanitatis intausa accedat alluvio.

THES. X.

Lumen intellectus, emendationem voluntatis ordine quidem naturæ antecedere debet; optime tamen informationis institutum procedit, si, quo ad ejus fieri potest, simul utraqve proficiat facultas. Nam ut ignotam virtutem sectatur nemo, ita nec quisquam sedulo, quam non amaverit, quærit scientiam.

THES. XI.

Fabulæ (ceu dicuntur Romanenses) prouti, paucis exceptis publici juris fieri solent, fini illis adscripto, tantum abest ut respondeant, ut potius, tamquam fures temporis, libidinum fomites & animorum corruptrices, a junioribus longe removendæ sint.

THEI. XII.

Miserissima est civitas, in qua bona Juventutis educatio contemnitur vel negligitur, artes liberales

8
rales incultæ jacent; & eruditio exultat; eorum-
que loco ignorantia & barbaries regnant; ex his
enim omnia vitia, tamquam ex eqvo Trojano
agminatim profiliunt.

THES. XIII.

INter præcipuas itaque boni principis curas, illi
merito assignandus est locus, quæ circa bonam
juventutis institutionem versatur, utpote quæ fun-
damentum sit felicitatis civilis.

THES. XIV.

Videndum nihilominus est, ne respublica litera-
torum multitudine laboret, quod fit, si plu-
res quam necessitates ejus requirunt, literis ope-
rentur; unde & agricultura, & artes manuariæ &
commercia damnum patiuntur.

THES. V.

QUum ars longa sit, vita brevis, artibus &
scientiis, non potest non multum accedere
incrementi, si singuli singulas præsertim suscipere
rent excolendas.

THES. XVI.

QUemadmodum nihil homini est propius, quam
sua ipsius mens; ita nec facilius nec melius
discitur Pnychologia, quam ubi ad varios mentis
nostræ actus eorumque seriem & nexum, quam
fieri potest, diligentissime attendimus.

THES. XVII.

UT Methodi Mathematicæ ignorantia & ne-
glectus, rerum Philosophicarum progressum &
inre-

incrementa, olim retardavit, ita periculum est, ne abusus eundem posthac habeat effectum.

THES. XVIII.

QUum omnis scientia Physica ab experientia sit enata, non inepta videtur methodus eorum, qui partem generalem ultimo loco tractant.

THES. XIX.

OMnium scientiarum fontes apud antiquos inveniuntur; proinde orbis literati recentioris faciem intelligit nemo, nisi qui veteris aliquam habuerit notitiam.

THES. XX.

ELoquentiæ apud Græcos ad illud fastigium perductæ, quod vix ullo postmodum in populo attigit, præter liberam Regiminis formam & maxima in eadem huic studio proposita præmia, hæc potissimum dari potest ratio, quod vernacula tantum Lingva discebatur.

THES. XXI.

DUplex apud Græcos erat Eloquentia, Civilis & Sophistarum; hanc potius quam illam recentioris ætatis plurimi sunt imitati.

THES. XXII.

JUSTAM non effugere debent censuram, qui Systemata Philologica in Theologiam transfundunt. Quid damni Philosophiæ Platoniciæ & Aristoteliciæ abusus olim Religioni intulerit satis constat; nec aliud expectandum de Wolfiana.

THES.

THES. XXIII.

Qui, novis hypothefibus inventis, nova condunt Systemata Philofophica, Typographis potius & Bibliopolis quam Reipublicæ literariæ profunt.

THES. XXIV.

Qui veritates impugnant ex ratione manifeftas, quibus ipfa generis humani falus continetur, hi, ubi argumentis non cefferint, pœnis castigari merentur.

THES. XXV.

Non opus eft multo argumentorum apparatus, ut evincatur, plurium religionum tolerantiam cum falute civitatis confiftere poffe, quum vel fola Belgii fœderati, & quidem tot annorum fufficiat experientia.

THES. XXVI.

Quemadmodum, qui meditationem negligit, fcriptis aliorum memoriæ mandandis folum inhærens, facile in Pædantifmum prolabi poteft; ita qui, fpretis aliorum adminiculis, propriæ nimis indulgent fpecuiationi, haud raro in Fanaticifmum & alia abfurda præcipites dantur.

THES. XXVII.

Nulla vel in periodis Imperiorum, vel quibuscunqve negotiis humanis eorumqve effectibus admittenda eft fatalitas, quæ libertatem arbitrii excludit; proinde fatum illud Turcicum, ut impium & abfurdum procul faceffat.

THES. XXVIII.

Quid regnandi libido, prudentia civili, virtute imperatoria & fortuna iustulsa, efficere potest, vividum exemplar est Julius Cæsar, qui his impositis vehiculis, Romæ, potestatis monarchicæ firma posuit fundamenta.

THES. XXIX.

Qui luxum Civitati utilem esse contendunt, hi, luxus nomine intelligunt vitam artibus ex-cultam, & rerum variarum naturalium & artifici-alium liberaliorem usum, facultatum tamen men-suræ congruum; verum si vel regnum aliquod, vel singuli cives, in sumptibus faciendis hunc excedunt modum, ejusmodi luxus, tantum abest, condu-cibilis sit habendus, ut nulla, vel privatæ vel pu-blicæ rei capitalior pestis reperiatur.

THES. XXX.

In Civitate pacata & Oeconomix promovendæ intenta, signum noxii hujus luxus certissimum, est raritas nummi.

THES. XXXI.

Frustra sunt omnia contra luxum edicta, nisi quantum fieri potest, ejus removeatur materi-es, aut saltem pretium sic intendatur, ut non ni-si a ditissimis vel stultissimis, vel illis, qui utrum-que participant, parari possit. Desiderium ablatae exigui temporis est, & magnis ac diuturnis com-pensatur emolumentis.